

NORGES HØYESTERETT

Den 16. september 2022 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Kallerud, Bergsjø og Steinsvik i

HR-2022-1785-U, (sak nr. 22-103190STR-HRET), straffesak, anke over dom:

A (advokat Vetle André Mitchell Jensen)

mot

Påtalemyndigheten

avsagt slik

D O M :

- (1) Saken gjelder lagmannsrettens fellende dom i sak om fem tilfeller av kjøring uten gyldig førerkort.
- (2) A ble 27. oktober 2021 tiltalt for overtredelse av vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. § 24 første ledd første punktum. Tiltalen omfattet fem tilfeller av kjøring uten gyldig førerkort i perioden 10. oktober 2020 til 27. mai 2021.
- (3) A var i Jæren tingretts dom 28. april 2014 fradømt føreretten for en periode på 18 måneder, og pålagt å ta full ny førerprøve for gjenerverv av førerett i Norge. Han forklarte i forbindelse med saken her at han hadde tatt ny førerprøve i Hellas og fått utstedt nytt førerkort, men at han hadde mistet det.
- (4) Sør-Rogaland tingrett avsa 2. februar 2022 dom med slik domsslutning:

«A, født 00.00.1989, frifinnes.»
- (5) Dommen ble avsagt under dissens. Tingrettens flertall kom til at tiltalte var i aktsom rettsvillfarelse.
- (6) Påtalemyndighetens anke over lovanvendelsen under skyldspørsmålet ble henvist til behandling av Gulating lagmannsrett i beslutning 25. februar 2022.
- (7) Gulating lagmannsrett avsa 14. juni 2022 enstemmig dom med slik slutning:

«1. A, f. 00.00.1989 dømmes for fem overtredelser av vegtrafikkloven § 31 første ledd, jf. § 24 første ledd første punktum, sammenholdt med straffeloven § 79 bokstav a til fengsel i 21 – tjueen – dager.

2. A dømmes til å betale saksomkostninger til det offentlige med 5000 – femtusen – kroner.»

- (8) A har anket til Høyesterett. Anken gjelder saksbehandlingen og lovanvendelsen. Det gjøres gjeldende at lagmannsretten ikke har vurdert sentrale anførsler knyttet til rettsvillfarelse, og at rettsvillfarelsen er vurdert uriktig.
- (9) *Påtalemyndigheten* påstod anken nektet fremmet.
- (10) Partene ble i brev 29. september 2022 bedt om synspunkter på om saken kan reise spørsmål av EØS-rettslig karakter, og om lagmannsretten skulle ha drøftet disse spørsmålene nærmere når den ikke kunne utelukke at tiltalte hadde tatt ny førerprøve i Hellas etter at tapstiden i Norge var utløpt. Partene ble samtidig varslet om at Høyesteretts ankeutvalg vurderte å treffe avgjørelse uten ankeforhandling etter straffeprosessloven § 323 tredje ledd.
- (11) *Forsvareren* har anført at lagmannsretten skulle ha drøftet og behandlet de spørsmål som var av EØS-rettslig karakter.
- (12) *Påtalemyndigheten* har vist til at det ikke er avklart i intern norsk rett om kjøring uten å medbringe gyldig førerkort fra en annen EØS-stat som er utstedt etter utløpet av tapsperiode ilagt i Norge, utgjør en overtredelse av vegtrafikkloven § 24 første ledd første punktum eller § 24 første ledd andre punktum. Lagmannsretten burde derfor ha drøftet dette spørsmålet under subsumsjonen. *Påtalemyndigheten* mener etter fornyet vurdering at lagmannsrettens dom med ankeforhandling bør oppheves.
- (13) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at ankeutvalget kan oppheve lagmannsrettens dom når utvalget enstemmig finner det klart at dommen helt eller delvis bør oppheves, jf. straffeprosessloven § 323 tredje ledd bokstav a.
- (14) Lagmannsretten kunne ved sin bevisvurdering «ikke helt sikkert utelukke» at A hadde tatt ny førerprøve i Hellas etter at tapstiden fastsatt i Jæren tingretts dom fra 2014 var løpt ut. Dette var etter lagmannsrettens syn ikke avgjørende blant annet fordi han etter norsk regelverk måtte ta den nye førerprøven i Norge. Det var dermed – slik retten så det – uten betydning om han hadde tatt ny prøve i Hellas og der fått utstedt nytt førerkort. Retten gikk ikke inn på om en slik forståelse er i strid med EØS-rettslige regler. *Påtalemyndigheten* har opplyst at det nå er satt i gang ytterligere undersøkelser for å få bekreftet, eller avkreftet, om A har avlagt ny prøve i Hellas.
- (15) Etter ankeutvalgets syn er det en mangel ved lagmannsrettens dom at det ikke ble vurdert om A hadde rett til å føre motorvogn i Norge i kraft av den førerprøven lagmannsretten ikke kunne utelukke at han hadde bestått i Hellas. Det vises blant annet til EUs direktiv 2006/126/EF (førerkortdirektivet), jf. EØS-avtalens vedlegg XIII (II). Utvalget peker særlig på direktivets artikkel 2 og 11 nr. 4 og EU-domstolens dommer 26. april 2012 i sak C-419-10, 23. april 2015 i sak C-260/13, 26. oktober 2017 i sak C-195/16 og 29. april 2021 i sak C-47/20.
- (16) Lagmannsretten hadde etter sitt resultat ikke foranledning til å vurdere om A eventuelt kunne dømmes etter vegtrafikkloven § 24 første ledd andre punktum fordi han ikke hadde med seg førerkort under kjøring. Også her kan det imidlertid reise seg et EØS-rettslig spørsmål.

- (17) Utvalget finner det etter dette klart at lagmannsrettens dom med ankeforhandling må oppheves, jf. straffeprosessloven § 323 tredje ledd bokstav a.
- (18) Dommen er enstemmig.

S L U T N I N G

Lagmannsrettens dom med ankeforhandling oppheves.

Per Erik Bergsjø
(sign.)

Knut H. Kallerud
(sign.)

Kine Steinsvik
(sign.)